

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Szak/12/2018
Identifikačné číslo spisu: 7018200147
Dátum vydania rozhodnutia: 23.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7018200147.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Jany Hatalovej, PhD., v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): Z. Z., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Iracká republika, bez dokladu totožnosti, t.č. umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, zastúpeného Centrom právnej pomoci, so sídlom Námestie slobody 12, Bratislava, IČO: 307 988 41, Kancelária Košice, Murgašova 3, 040 01 Košice, proti žalovanému: Prezídium policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Banská Bystrica, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Žilina, so sídlom Kuzmányho 26, 012 23 Žilina, o správnej žalobe vo veciach zaistenia, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 6Sa/5/2018-32 zo dňa 5. februára 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sa/5/2018-32 zo dňa 5. februára 2018 z a m i e t a .

Sťažovateľovi právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Žalovaný rozhodnutím č. PPZ-HCP-BB7-025-015/2018-AV zo dňa 4. januára 2018 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) rozhodol o zaistení sťažovateľa podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. c) zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 404/2011 Z.z.“) na účel zabezpečenia prípravy a výkonu jeho prevozu do Rumunska podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26.06.2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (ďalej len „Dublinské nariadenie“) dňom

04.01.2018. Sťažovateľ bol umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce. Žalovaný podľa § 88 ods. 4 zák. č. 404/2011 Z.z. stanovil dĺžku doby zaistenia na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 06.03.2018.

2. V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia žalovaný uviedol, že sťažovateľ bol kontrolovaný dňa 04.01.2018. Žalovaný následne v konaní zistil, že sťažovateľ je žiadateľom o azyl v Rumunsku, ktoré na základe dožiadania slovenských orgánov akceptovalo jeho spätné prijatie na svoje územie v zmysle Dublinského nariadenia. Preskúmaným rozhodnutím žalovaný zaistil sťažovateľa za účelom jeho odovzdania do iného členského štátu v zmysle § 88 ods. 1 písm. c) zák. č. 404/2011 Z.z., pretože u sťažovateľa existuje značné riziko útoku, vyplývajúce z toho, že požiadal o azyl v inej členskej krajine (Rumunsko), kde nevyčkal a vycestoval z nej bez oprávnenia.

3. Dĺžku doby zaistenia stanovil v súlade s § 88 ods. 4 zák. č. 404/2011 Z.z., do 06.03.2018, počas ktorej žalovaný vykoná všetky úkony potrebné na odovzdanie sťažovateľa na územie zodpovedného členského štátu, pričom žalovaný bral do úvahy aj to, že dňa 15.11.2017 bolo začaté konanie podľa Dublinského nariadenia, ktoré v súčasnosti prebieha a vykonávajú sa úkony k jeho realizácii.

4. Žalovaný k realizovateľnosti účelu zaistenia uviedol, že Rumunsko akceptovalo jeho prijatie na svoje územie v zmysle Dublinského nariadenia, čo vyplýva z listu, ktorý bol Migračnému úradu doručený dňa 05.12.2017, s tým, že Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, Dublinské stredisko (ďalej len „Dublinské stredisko“) vydalo v konaní pod číslom MU-DS-435/2017-DŽ rozhodnutie o odovzdaní sťažovateľa na územie Rumunska, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 12.12.2017.

5. Žalovaný dožiadal Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Bukurešti, Úrad policajného pridelenca v Bukurešti a Migračný úrad o preverenie bezpečnostnej situácie v Rumunsku ako aj možného porušenia absolútneho zákazu zlého zaobchádzania so žiadateľmi o azyl v zmysle čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Vyhodnotením získaných relevantných informácií dospel k záveru, že Rumunsko je bezpečnou krajinou a transferom sťažovateľa nedôjde k porušeniu čl. 3 Dohovoru, ani čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a neexistujú prekážky, brániace jeho vráteniu do Rumunska.

II.

Konanie na krajskom súde

6. Sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Košiciach správnu žalobu vo veciach zaistenia podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „S.s.p.“) s nasledujúcimi žalobnými bodmi (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.):

- podmienky pre žiadateľov o azyl v Rumunsku sú nedostatočné a nehumánne;
- sťažovateľ správnu žalobou napadol aj rozhodnutie Dublinského strediska o odovzdaní na územie Rumunska;
- skutkový a právny záver o tom, že prijímacie podmienky pre žiadateľov o azyl v Rumunsku sú dostatočné je nesprávny;
- žalovaný nedostatočne odôvodnil preskúmané rozhodnutie v súvislosti so stanovenou dĺžkou zaistenia, keď na realizáciu účelu zaistenia vo výroku za „čas nevyhnutne potrebný“ stanovil dobu do 06.03.2018;
- s poukazom na čl. 28 Dublinského nariadenia je doba zaistenia v preskúmanom rozhodnutí stanovená a odôvodnená príliš všeobecne a formalisticky a žalovaný stanovenú dĺžku zaistenia neodôvodnil v zmysle osobitných lehôt stanovených Dublinským nariadením;
- nie je zrejmé a ani preskúmateľné, či resp. ako sa žalovaný vysporiadal s predošlým zaistením sťažovateľa v čase od 15.11.2017.

7. Krajský súd v Košiciach v konaní podľa ust. § 221 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) zistil, že jej nebolo možné vyhovieť z dôvodov, uvedených v nasledujúcich

bodoch.

8. Vo veci sťažovateľa Dublinské stredisko vydalo rozhodnutie podľa § 46a ods. 4 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zák. č. 480/2002 Z.z.“), o odovzdaní sťažovateľa na územie Rumunska. Voči predmetnému rozhodnutiu podal sťažovateľ správnu žalobu vo veci azylu na Krajský súd v Košiciach dňa 18.01.2018, pričom konanie je vedené na pod sp. zn. 5Saz/34/2018, pričom Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 31.01.2018 priznal správnej žalobe odkladný účinok.

9. Žalovaný dĺžku doby zaistenia správne právne posúdil, pričom ju aj náležite odôvodnil. Žalovaným stanovená dĺžka doby zaistenia neprekračuje prípustné lehoty stanovené v čl. 28 ods. 3 Dublinského nariadenia.

10. Žalovaný zabezpečil ohľadne krajiny, kam má byť sťažovateľ vrátený, jednak správy z Veľvyslanectva Slovenskej republiky v Bukurešti, Úradu policajného pridelenca v Bukurešti a Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky o preverenie bezpečnostnej situácie v Rumunsku, ako aj správy k možnému porušeniu absolútneho zákazu zlého zaobchádzania so žiadateľmi o azyl v zmysle čl. 3 Dohovoru a čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, pričom ide o aktuálne správy z organizácií ako EASO, AIDA, AGERPRES, výročná správa Ministerstva zahraničných vecí Spojených štátov amerických o stave dodržiavania ľudských práv v Rumunsku (marec 2017), kde je obsiahnutá okrem iného aj správa UNHCR, ktorá nezaregistrovala v priebehu roka žiadne významné prekážky v prístupe k azylovej procedúre v súvislosti so špecifickými populáciami. Žalovaný obstaral dostatok informácií ohľadom krajiny, do ktorej má byť sťažovateľ vrátený, pričom z týchto vyplýva schopnosť daného štátu prevziať ho a naopak, nevyplývalo žeby došlo v prípade jeho odovzdania k porušeniu princípu „non-refoulement“.

11. K možnosti uloženia povinnosti podľa § 89 ods. 1 písm. a) a b) zák. č. 404/2011 Z.z. krajský súd uviedol, že žalovaný túto skúmal, avšak mal za to, že sťažovateľ nespĺňa podmienky pre ich uloženie. Sťažovateľ nemá k dispozícii dostatočné finančné prostriedky k zabezpečeniu starostlivosti o svoju osobu, nevie si zabezpečiť stravu, oblečenie, zdravotnú starostlivosť, ani adekvátne ubytovanie z vlastných zdrojov a ani si ich nevie nijako zabezpečiť od iných osôb.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

12. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v:

- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a

- § 440 ods. 1 písm. h) S.s.p., t.j. krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

13. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že:

- v priebehu konania o správnej žalobe vo veci zaistenia sťažovateľa, Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 5Saz/34/2018 zo dňa 31.01.2018 priznal správnej žalobe sťažovateľa voči rozhodnutiu Dublinského strediska ČAS:MU-DS-435/2017-DŽ, odkladný účinok a preto žalovaný nie je oprávnený realizovať úkony smerujúce k jeho odovzdaniu do Rumunska až do skončenia konania o preskúmaní vyššie uvedeného rozhodnutia;

- z vyššie uvedených dôvodov je zaistenie sťažovateľa neúčelné a neefektívne a teda aj v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru;

- žalovaný stanovený dĺžku doby zaistenia odôvodnil príliš všeobecne a formalisticky a neodôvodnil ju v zmysle osobitných lehôt stanovených v čl. 28 ods. 3 Dublinského nariadenia;

- nie je zjavné, ako sa žalovaný vysporiadal s predošlým zaistením sťažovateľa v čase od 14.11.2017, a teda či bola táto doba zaistenia zohľadnená, resp. započítaná do maximálnej doby zaistenia;
- s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 10Sza/4/2012 sa nestotožňuje s právnym posúdením žalobnej námietky ohľadom odôvodnenia stanovenej doby zaistenia krajským súdom;

14. Záverom navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie. Zároveň navrhol, aby kasačný súd nariadil bezodkladné prepustenie sťažovateľa zo zaistenia a priznal mu náhradu trov konania.

B)

15. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 02.03.2018 poukázal na stanovisko k správnej žalobe zo dňa 23.01.2018. Ďalej k profilu osoby sťažovateľa najmä uviedol, že:

- sťažovateľ sa na území Slovenskej republiky nachádza neoprávnene, bez cestovného dokladu, finančných prostriedkov na zabezpečenie pobytu a starostlivosti, a teda nie je možné aplikovať tzv. alternatívy zaistenia;
- sťažovateľ je žiadateľom o udelenie azylu na území Rumunska, pričom sa na neho vzťahuje Dublinské nariadenie a príslušnosť Rumunska, ktoré akceptovalo žiadosť o jeho prijatie späť;
- je dokázané riziko úteku sťažovateľa, pričom tento sa snaží oddialiť, resp. zmať dokončenie Dublinského konania;
- sťažovateľovi v Rumunsku nehrozí nebezpečenstvo, prenasledovanie, neľudské správanie ani trest;
- lehota doby zaistenia je zákonná, oprávnená a potrebná na výkon odovzdania;
- Dublinské stredisko naďalej vykonáva všetky úkony a oprávnenia, aby bol sťažovateľ odovzdaný do Rumunska.

IV.

Právny názor kasačného súdu

16. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ v skrátenej lehote včas (§ 443 ods. 2 písm. b/ S.s.p.) s prihladením na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jedomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

17. Rozhodol v lehote vymedzenej v ustanovení § 458 ods. 2 S.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 23. marca 2018 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

18. V predmetnej veci žalovaný rozhodol o zaistení sťažovateľa podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. c) zák. č. 404/2011 Z.z. na účel zabezpečenia prípravy a výkonu jeho prevozu podľa Dublinského nariadenia dňom 04.01.2018. Žalovaný podľa § 88 ods. 4 zák. č. 404/2011 Z.z. stanovil dĺžku doby zaistenia na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 06.03.2018.

Podľa § 88 ods. 1 písm. c) zák. č. 404/2011 Z.z., policajti je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel zabezpečenia prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa osobitného predpisu, ak existuje značné riziko jeho úteku.

Podľa § 88 ods. 4 prvá a druhá veta zák. č. 404/2011 Z.z., štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na šesť mesiacov. Policajný útvar je oprávnený počas tohto obdobia opakovane predĺžiť zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny, pričom celkový čas zaistenia nesmie presiahnuť šesť mesiacov.

Podľa § 89 ods. 1 písm. a) a písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z., policajný útvar, ktorý koná vo veci administratívneho vyhostenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť

- a) hlásenia pobytu alebo
- b) zložiť peňažnú záruku.

Podľa § 90 ods. 1 písm. d) zák. č. 404/2011 Z.z. Policajný útvar je povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

Podľa článku 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru, každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade skonaním ustanoveným zákonom: f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

19. Sťažovateľ namietal, že krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. h/ S.s.p.). V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na to, že v zmysle ústavných princípov (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky) pod ustálenou rozhodovacou praxou je nutné chápať aj doterajšiu rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu vykonávanú podľa Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

20. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že tento sa neodklonil od ustálenej judikatúry najvyššieho súdu, naopak vo svojom rozhodnutí odkazuje na rozsudky NS SR, a to konkrétne na rozsudok sp. zn. 10SžA/16/2014 zo dňa 18.06.2014, v ktorom najvyšší súd vyslovil názor, podľa ktorého „... Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky a je priamo aplikovateľnou normou.“

21. Krajský súd vychádzal aj z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1SžA/7/2015 zo dňa 13.02.2015, v ktorom poukázal najvyšší súd na priamy účinok Dublinského nariadenia, v zmysle ktorého priamy účinok tohto druhu sekundárneho práva (Dublinské nariadenie) vyplýva z 51. 288 ZFEÚ (bývalé čl. 189 ZEHS, 249 ZES), podľa ktorého Nariadenie má všeobecnú platnosť. Je záväzná vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľná vo všetkých členských štátoch (pre porovnanie - smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom voľbu foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom. Rozhodnutie je záväzná v celom rozsahu. Rozhodnutie, ktoré označuje tých, ktorým je určené, je záväzná len pre nich. Odporúčania a stanoviská nie sú záväzná). Okrem toho samotné nariadenie obsahuje klauzulu uplatniteľnosti, podľa ktorej je toto nariadenie záväzná v celom rozsahu a priamo uplatniteľná v členských štátoch v súlade so zmluvami (čl. 49). V tomto duchu judikoval Európsky súd už v rozsudku *Politi s.a.s. proti Ministerstvu financií Talianskej republiky* zo 14.12.1971 (*Politi*, 43/71, ECR s. 1039), ktorým vyslovil, že: Nariadenia majú priamy účinok a sú ako také schopné zakladať individuálne práva, ktoré musia vnútroštátne súdy chrániť.

22. Kasačný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru vo veciach zaistenia cudzincov (napr. 1SžA/7/2016, 1SžA/9/2016) a dodáva, že žalovaný je v rámci rozhodovania o zaistení povinný skúmať, či zaistením osoby bol naplnený účel, vyplývajúci z príslušných zákonných ustanovení a či rozhodnutím o zaistení nedošlo k neprimeranému zásahu do práv účastníka, chránených inými právnymi predpismi. Nevyhnutným predpokladom pre vydanie rozhodnutia o zaistení cudzinca je v zmysle § 88 ods. 1 písm. c) zák. č. 404/2011 Z.z. je preukázanie jeho účelu, ktorým je v danom prípade zabezpečenie prípravy alebo výkonu prevozu podľa osobitného predpisu, ak existuje značné riziko jeho úteku. Rovnako tak v rozhodnutí o zaistení nesmie absentovať dôvodnosť zásadného zásahu do jeho osobnej slobody, spočívajúceho v jeho umiestnení do útvaru policajného zaistenia.

23. Z administratívneho spisu vyplýva, že žalovaný v preskúvanom rozhodnutí účelnosť zaistenia sťažovateľa dostatočne náležite odôvodnil, zaoberal sa aj prekážkami, ktoré by bránili jeho zaisteniu a dospel k záveru, že nezaistením by hrozilo, že bude zmarený samotný účel konania o odovzdaní, ktoré nie je v kompetencii správneho orgánu a preto je potrebné mať sťažovateľa k dispozícii počas procesu návratu v zmysle Dublinského nariadenia. Z uvedeného vyplýva podľa žalovaného riziko úteku, ako aj neschopnosť vlastnej starostlivosti o svoju osobu po materiálnej, zdravotnej a existenčnej stránke (bez akýchkoľvek dokladov totožnosti, bez finančných prostriedkov, nedokázanie sa vrátiť späť na územie Rumunska, snaha o presun do iného štátu za pomoci prevádzачa).

24. Sťažovateľ napriek tomu, že požiadal o udelenie azylu na území Rumunska, nevyčkal na rozhodnutie o žiadosti, krajinu bez toho aby disponoval cestovným dokladom alebo iným dokladom totožnosti opustil a mal v úmysle pokračovať do inej krajiny, a to Nemecka, a následne do Anglicka .

25. V takýchto prípadoch je potrebné aj podľa názoru kasačného súdu uprednostniť záujem spoločnosti na zabezpečení účelu prípravy. resp. výkonu prevozu do príslušnej členskej krajiny využitím jeho zaistenia pred záujmami a právom jednotlivca na osobnú slobodu a tieto okolnosti uprednostnenia pri kolízii dvoch práv aj náležite odôvodniť, tak ako to učinil žalovaný v preskúvanom rozhodnutí

26. Sťažovateľ sa nestotožnil s posúdením ako žalovaného v preskúvanom rozhodnutí, tak aj krajského súdu v rozsudku, a namietal, že jeho zaistenie je neúčelné, nesúhlasí preto s názorom krajského súdu, že zaistenie je účelné a efektívne a teda aj v súlade s čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru. Krajskému súdu výtýkal nesprávne právne posúdenie vecí, pretože pokiaľ vo veci sťažovateľa nie sú realizované (a ani po dobu približne 90 dní nemôžu byť realizované) úkony smerujúce k jeho odovzdaniu, takéto zaistenie je neúčelné a teda aj v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru. Takýto záver podoprel skutočnosťou, že Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 5Saz/34/2018 zo dňa 31.01.2018 priznal správnej žalobe sťažovateľa voči rozhodnutiu Dublinského strediska ČAS:MU-DS-435/2017-DŽ (o odovzdaní sťažovateľa do Rumunska), odkladný účinok a preto žalovaný nie je oprávnený realizovať úkony smerujúce k jeho odovzdaniu až do skončenia konania o preskúvaní vyššie uvedeného rozhodnutia.

27. Predpokladom zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny v zmysle § 88 ods. 1 písm. c) zák. č. 404/2011 Z.z. je naplnenie účelu zaistenia, ktorým má byť zabezpečenie prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa Dublinského nariadenia. Vyššie uvedený dôvod zaistenia vychádza z čl. 28 ods. 2 Dublinského nariadenia, v ktorom sa uvádza, že členské štáty môžu zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účely zabezpečenia konania o odovzdaní, ak existuje značné riziko úteku. Pokiaľ ide o aplikačnú prax v Slovenskej republike, výklad pojmu „konania o odovzdaní“, ktoré používa Dublinské nariadenie, umožňuje zaistenie na tento účel ešte pred vydaním rozhodnutia o návrate. V praxi je zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorého čaká návrat do iného členského štátu podľa Dublinského nariadenia, možné po jeho zadržaní na území Slovenskej republiky, len čo sa zistí, že možno uplatniť prevoz do iného členského štátu podľa tohto nariadenia.

28. Ďalším kritériom, ktoré opodstatňuje zaistenie na základe tohto dôvodu, je požiadavka značného rizika úteku. Právna úprava osobitne nevysvetľuje, kedy sa riziko úteku stáva značným. Pri posudzovaní existencie rizika úteku a vyplývajúcej potreby zaistenia sa musí zohľadniť odmietnutie vstupu na hranici, existencia záznamu v SIS, chýbajúce doklady, chýbajúce miesto bydliska, absencia spolupráce a ďalšie relevantné náznaky/kritériá. Istou indikáciou môže byť záznam v systéme EURODAC, t. j. štátny príslušník tretej krajiny už ušiel z iného členského štátu, kde požiadal o azyl, čo sa môže tiež chápať ako dôkaz značného rizika ďalšieho úteku. Avšak aj v prípade prítomnosti uvedených indikátorov, tieto neodôvodňujú nevyhnutne opatrenie zaistenia per se. Vyššie uvedený zoznam kritérií by sa mal vziať do úvahy ako prvok pri celkovom posudzovaní jednotlivcej situácie. Ak sa zo sťažovateľovho správania v minulosti dá vyvodiť záver, že pravdepodobne nebude konať v súlade s právom a bude sa vyhýbať odovzdaniu, táto skutočnosť môže viesť k odôvodneniu predpokladu existencie značného rizika úteku. S poukazom na vyššie uvedené kasačný súd považoval v predmetnej veci odôvodnenie preskúvaného rozhodnutia o existencii značného rizika úteku za postačujúce.

29. Z rozsudku Najvyššieho súdu SR zo 6. novembra 2012, sp. zn. 1 SZa 7/2012 vyplýva, že pokiaľ sa v konaní o preskúmaní rozhodnutia správneho orgánu o zaistení cudzinca podľa § 88 ods. 1 písm. c) zák. č. 404/2011 Z.z. nepreukáže, že členský štát bol v rámci Dublinského konania oslovený so žiadosťou o prijatie cudzinca na jeho územie, nemožno považovať rozhodnutie o zaistení za účelné.

30. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že sťažovateľ požiadal o udelenie azylu na území Rumunska, čo napokon aj uviedol v zápisnici o vyjadrení účastníka konania č. PPZ-HCP-BB7-25-009/2018-AV zo dňa 04.01.2018. Túto skutočnosť oznámil žalovaný Dublinskému stredisku ako dôvod na začatie konania podľa Dublinského nariadenia. Následne Rumunsko dňa 05.12.2017 prijalo zodpovednosť za posúdenie žiadosti o azyl sťažovateľa, tohto prijme a súhlasí s transferom. Následne Dublinské stredisko rozhodnutím ČAS:MU-DS-435/2017-DŽ podľa § 46a ods. 1 zák. č. 480/2002 Z.z. rozhodlo o odovzdaní sťažovateľa na územie Rumunska.

31. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že nebolo sporné, že Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 5Saz/34/2018 zo dňa 31.01.2018 priznal správnej žalobe sťažovateľa voči rozhodnutiu Dublinského strediska č. ČAS:MU-DS-435/2017-DŽ o odovzdaní sťažovateľa odkladný účinok. Do rozhodnutia súdu vo veci samej nehrozí sťažovateľovi vrátenie (odovzdanie) v zmysle Dublinského nariadenia a teda ani zaobchádzanie, ktoré by bolo v rozpore s čl. 3 Dohovoru a čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

32. Krajský súd správne poukázal na rozhodovaciu prax kasačného súdu, a to rozsudok sp. zn. 1Szak/3/2017 zo dňa 04.05.2017 v zmysle ktorého „V zmysle vyššie citovaných ustanovení Dublinského nariadenia členský štát zaisťujúci žiadateľa o azyl musí predložiť "žiadosť o prijatie späť alebo o prevzatie zodpovednosti" do jedného mesiaca, na ktorú musí odpovedať dožiadaný členský štát do dvoch týždňov; po uplynutí tejto lehoty je možné žiadosť považovať za konkludentne prijatú. Samotný transfer je potom nutné vykonať v maximálnej lehote šiestich týždňov odo dňa prijatia žiadosti. Takto Dublinské nariadenie definuje maximálnu prípustnú dobu zaistenia. Je teda zrejmé, že okrem prípadov podania opravného prostriedku proti rozhodnutiu o zaistení, ktorý má odkladný účinok, zaistenie v konaní podľa Dublinského nariadenia nemôže trvať dlhšie ako súhrn vyššie uvedených lehôt."

Podľa článku 28 ods. 3 druhý a tretí pododsek Dublinského nariadenia ak je osoba zaistená podľa tohto článku, lehota na podanie dožiadania o prevzatie alebo prijatie späť nesmie presiahnuť jeden mesiac od podania žiadosti. Členský štát, ktorý vedie konanie podľa tohto nariadenia, požiada v takom prípade o urýchlenú odpoveď. Táto odpoveď musí byť poskytnutá do dvoch týždňov od prijatia dožiadania. Ak nedôjde k poskytnutiu odpovedi v tejto dvojtýždňovej lehote, považuje sa to za akceptovanie dožiadania a má za dôsledok povinnosť prevziať alebo prijať späť osobu, ako aj povinnosť zabezpečiť potrebné opatrenia na jej príchod.

Ak je osoba zaistená podľa tohto článku, jej odovzdanie zo žiadajúceho členského štátu do zodpovedného členského štátu sa vykoná ihneď, ako je to možné, najneskôr však do šiestich týždňov od implicitného alebo výslovného akceptovania dožiadania o prevzatie alebo prijatie späť dotknutej osoby iným členským štátom alebo odvtedy, keď zanikol odkladný účinok odvolania alebo preskúmania podľa článku 27 ods. 3.

33. Z vyššie citovaných ustanovení bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že Dublinské nariadenie definuje lehoty zaistenia na účel zabezpečenia prípravy alebo výkonu prevozu štátneho príslušníka tretej krajiny v porovnaní s vnútroštátnou právnou úpravou (obsiahnutou v § 88 ods. 4 zák. č. 404/2011 Z.z.) striktnejšie, avšak predpokladá aj prípadné podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu o odovzdaní v spojení s odkladom výkonu takeého rozhodnutia (čl. 27 ods. 3 písm. c/ a čl. 28 ods. 3 tretí pododsek Dublinského nariadenia).

34. Podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru možno osobu pozbaviť osobnej slobody na základe postupu ustanoveného zákonom vtedy, ak ide o zákonné zatknutie, či iné pozbavenie osobnej slobody, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie štátu alebo osoby, proti ktorej sa vedie konanie o vypovedaní alebo vydaní. V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, aby mohlo

byť pozbavenie osobnej slobody zákonné, musí byť efektívne a účelné.

35. Z vyššie uvedeného postupu je teda zrejmé, že žalovaný vykonal úkony smerujúce k príprave a výkonu prevozu sťažovateľa a v súčasnosti nie sú známe žiadne prekážky, pre ktoré by bolo možné považovať zaistenie sťažovateľa za neúčelné. Samotná skutočnosť, že sťažovateľ požiadala o preskúmanie rozhodnutia o odovzdaní správnym súdom, a tento správnej žalobe, na žiadosť sťažovateľa, priznal odkladný účinok, nespôsobuje neúčelnosť zaistenia.

36. Kasačný súd sa preto stotožnil s názorom krajského súdu o tom, že zaistenie za daných okolností môže trvať dlhšie ako je maximálna lehota na uskutočnenie transferu.

37. Vo vzťahu k stanovenej dĺžke doby zaistenia kasačný súd uvádza, že túto žalovaný stanovil správne podľa § 88 ods. 4 zák. č. 404/2011 Z.z., ale aj podľa čl. 28 ods. 3 Dublinského nariadenia, neprekročil pri maximálnej lehote, prípustnej podľa čl. 28 ods. 3 Dublinského nariadenia.

38. Podľa názoru kasačného súdu rovnako ako krajského súdu je preskúmané rozhodnutie, pokiaľ ide o dĺžku lehoty zaistenia, dostatočne riadne odôvodnené. V tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 11.12.2015, sp. zn. 10SZa/23/2015: „Pokiaľ správny orgán stanoví dĺžku doby zaistenia odôvodní preukázateľne existujúcimi skutočnosťami, ktoré odôvodňujú stanovenú dobu zaistenia ako čas nevyhnutne potrebný na zaistenie cudzinca, jeho rozhodnutie je z pohľadu určenia takejto doby zaistenia súladné so zákonom.“

39. Stanovenú lehotu zaistenia žalovaný odôvodnil s poukazom na platnú vnútroštátnu právnu úpravu (§ 88 ods. 4 zák. č. 404/2011 Z.z.), čl. 28 ods. 3 Dublinského nariadenia ako aj na odporúčanie Dublinského strediska. Zároveň uviedol, že bral do úvahy predošlé zaistenie sťažovateľa a stanovenú dĺžku vysvetlil prebiehajúcimi úkonmi a ďalšími úkonmi smerujúcimi k realizácii odovzдания administratívne zabezpečenými iným orgánom. Z uvedeného dôvodu nepovažoval kasačný súd námietku sťažovateľa vytýkajúcu nedostatočné odôvodnenie stanovenej dĺžky zaistenia za dôvodnú.

V

40. Z uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že krajský súd neporušil zákon, keď správnu žalobu zamietol, kasačná sťažnosť teda nie je dôvodná a preto ju v súlade s ust. § 461 S.s.p zamietol.

Podľa § 461 S.s.p. platí, že kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

41. O trovách konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 167 ods. 1 S.s.p. tak, že sťažovateľovi, ktorý bol v konaní neúspešný právo na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.